

Kraków, 11.06.2023

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Autor: Mateusz Gil

Tytuł rozprawy: *Dzieje żup krakowskich w średniowieczu*

Promotor: dr hab. Wojciech Drelicharz, prof. UJ

Data przygotowania streszczenia: 11.06.2023

Głównym celem niniejszej rozprawy jest określenie struktury organizacyjnej żup krakowskich w średniowieczu z wyszczególnieniem zakresu kompetencji i metod wynagradzania żupników, podkomorzego krakowskiego, bachmistrzów, oficjalistów żupnych oraz robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwie, a także próba odpowiedzi na pytanie, jakie miejsce zajmowało ono w systemie skarbowości państwa. Praca została podzielona na osiem rozdziałów. Pierwszy zawiera ogólną charakterystykę przedsiębiorstwa. Rozdział drugi jest poświęcony urzędowi żupniczemu. W oparciu o ustalenia językoznawców określono znaczenie i pochodzenie terminów „żupnik” i „żupa”. Tutaj zamieszczono obszerny opis poszczególnych form zarządu żup krakowskich w średniowieczu. Rozdział trzeci rozpoczyna ogólna charakterystyka urzędu podkomorskiego, po czym omówione zostały kompetencje górnicze podkomorzego krakowskiego. W rozdziale czwartym autor opisał początki bachmistrzostwa, a także określił zakres kompetencji i uposażenie bachmistrzów. Rozdziały piąty, szósty i siódmy zawierają charakterystykę administracji żupnej oraz kadry robotniczej. W osobnych podrozdziałach opisano genezę, zakres kompetencji, rodzaj wykonywanej pracy oraz sposoby wynagradzania poszczególnych urzędników i robotników. Rozdział ósmy jest próbą oceny znaczenia żup krakowskich.

Mateusz Gil

Kraków, 11.06.2023

Summary of the doctoral thesis

Autor: Mateusz Gil

Title: *The History of Cracow Saltworks in the Middle Ages*

Supervisor: dr hab. Wojciech Drelicharz, prof. UJ

Date: 11.06.2023

The main objective of the dissertation is to define the organisational structure of the Cracow Saltworks in the Middle Ages, specifying the scope of competences and methods of remunerating mine managers, the chamberlain of Cracow, mine masters, officials and workers employed in the enterprise, as well as an attempt to answer the question of its place in the state treasury system. The work is divided into eight chapters. The first contains a general characterisation of the enterprise. The second chapter is devoted to the office of mine manager. Based on the findings of linguists, the meaning and origin of the terms 'żupnik' and 'żupa' are defined. A comprehensive description of the various forms of management of the Cracow salt mines in the Middle Ages is provided here. The third chapter begins with a general description of the chamberlain's office, followed by a discussion of the mining competences of the chamberlain of Cracow. In the fourth chapter, the author describes the beginnings of the office of mine master and defines the scope of competences and emoluments of mine masters. The fifth, sixth and seventh chapters contain the characteristics of the administration and the staff. Separate subchapters describe the origins, scope of competences, type of work performed and ways in which individual officials and labourers were remunerated. The eighth chapter is an attempt to assess the significance of the Cracow Saltworks.

Mateusz Gil